

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 471

Bolu Milletvekili Fuat Öztekin'in 13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/333)

T.B.M.M. Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Tarih : 17.4.1986

Sayı : 11-86/150

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13.10.1983 Tarih ve 2819 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanun Teklifi ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

15.4.1986

Fuat Öztekin
Bolu Milletvekili

GENEL GEREKÇE

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hazırlandığı sırada Karayollarında müsaade edilen azami dingil ağırlıkları tek dingil için 10 ton, iki dingilli aks grubu için de 16 ton olarak sınırlandırılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun kabulünden sonra Karayolları Trafik Yönetmeliğinin hazırlanması sırasında, özellikle transit taşıma yapan araçların durumu ile, Türk plakalı taşıtların diğer ülkelerdeki rekabet şartları ve komşu ülkelerdeki dingil yükleri dikkate alınmış, münferit dingil yükleri 13 tona, iki dingilli bir aks grubu 19 tona yükseltilmiştir.

Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirlenen ağırlıklar, genellikle diğer ülkelerin kabul ettiği sınırların üzerinde olup, ayrıca bir tolerans tanınması için bir neden bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Dingil ve Katar ağırlıkları yol ve köprü projelendirilmesinde esas faktör olup, kabul edilen değerlerin üzerindeki bir yükleme, yol ve köprülerde önemli tahribata sebebiyet verecek, ayrıca artan yol bakım masraflarının da karşılanması mümkün olmayacaktır.

Yol, köprü projeleri hazırlanmasını ve inşaatını yürüten Bakanlığımızın görüşü dışında, araçların dingil ağırlığı, azami yüklü ağırlıkları ve boyutları konusunda bir düzenleme yapılarak tolerans uygulanması ileri de telafisi mümkün olmayacak durumlara sebebiyet verebilecektir.

Karayolları Trafik Kanununun mer'i 65 inci maddesi; taşıma sınırının yüzde ona kadar aşacak şekilde yük taşınması yaptıkları tespit edilen sürücülerin iki bin lira para cezası ile cezalandırılmasını hükme bağlamakta daha fazla taşınan yükler için ağır müeyyide getirmektedir. Ancak 2 500 TL. ceza karşılığı yola intikal edecek yük fazlalığı 4 200 Kg. gibi önemli bir miktar olacaktır.

Yukarıda açıklandığı gibi, dingil yükleri ile azami ağırlıklar yol ve köprülerimiz bakımından kabul edilebilecek en üst sınırlarda değerlendirilmiş, bunun üzerinde bir yükleme yapılması mümkün görülmemiştir. Bu nedenle mevcut maddenin bu konudaki hükmü metinden çıkarılmıştır.

Sürekli yük nakli yaptırma durumunda olan kuruluş ve müesseselerinde yüklerini esasta kontrol etme ve bilme durumları dikkate alınarak onların da kanuna uymaları yönünde zorlayıcı hükmü eklenmiştir. Bu nedenle madde yeniden düzenlenmiştir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma, ve
Turizm Komisyonu
Esas No. : 2/333
Karar No. : 1

9 . 10 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Komisyonumuza 21.4.1986 tarihinde havale buyrulmuş Bolu Milletvekili Fuat Öztek'in «13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzun 8.10.1986 tarih ve 1 inci birleşiminde, ilgili İçişleri Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle görüşülüp ncelenmiştir.

Bilindiği üzere, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hazırlanırken müsaade edilen dingil ve aks grupları için azamî sınırlama getirilmiştir.

Ancak, bu sınırlamalar diğer ülkelerin kabul ettiği sınırların üzerinde olup, ayrıca bir tolerans tanınması için de bir neden bulunmamakta, diğer taraftan dingil yükleri ile azamî ağırlıklar yol ve köprülerimizde önemli tahribata sebebiyet vereceği bakımından mezkûr maddede değişiklik yapılmasına lüzum hâsıl olmuştur.

Teklifin tümü Komisyonumuzca uygun bulunarak kabul edildikten sonra maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesinin (j) bendinden sonra gelen para cezaları ile ilgili 3 üncü fıkrada (Onbeş günden kırk güne kadar hapis cezası) suçun insanın hürriyetini kısıtlayacak derecede ağır olmaması nedeniyle hapis cezası metinden çıkarılmıştır. Aynı maddenin son fıkrasından önceki fıkrada yüklemelerde daha dikkatli ve hassas davranılarak para cezaları yükseltilmiş, parsiyel yüklemelerde yapılacak hatalar göz önüne alınarak hazırlanacak yönetmelikte tartı toleransı yapılması ve ayrıca değişen koşullarda para cezalarının caydırıcılık özelliğini kaybetmemesi bakımından Bakanlar Kuruluna bu cezaların beş katına kadar artırılmasına yetki verilmiş, sözü edilen fıkra önerge ile yeniden düzenlenmiş, madde değişik bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşbu Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
İbrahim Özdemir
İstanbul

Başkanvekili
B. Sadi Abbasoğlu
İstanbul

Sözcü
Hayrettin Elmas
İstanbul

Üye
Münir Sevinç
Eskişehir

Üye
Halis Soylu
Kars

Üye
Mustafa Batgün
Kocaeli

Üye
Altınok Esen
Konya

Üye
A. Mazhar Haznedar
Ordu

**BOLU MİLLETVEKİLİ FUAT ÖZTEKİN'İN
TEKLİFİ**

13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Araçların yüklenmesi

Madde 65. — Araçların yüklenmesinde yönetmelikte belirtilen ölçü ve esaslara aykırı olarak :

- a) Taşıma sınırı üstünde yolcu alınması,
- b) Taşıma sınırı üstünde yük alınması veya taşıma sınırı aşılsın veya aşılmasın dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yüklenmesi,
- c) Karayolu yapısı ve kapasitesi ile trafik güvenliği bakımından tehlikeli olabilecek tarzda yükleme yapılması,
- d) Tehlikeli ve zararlı maddelerin gerekli izin ve tedbirleri almadan taşınması,
- e) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadan yüklenmesi, taşınması ve taşıtırılması,
- f) Gabari dışı yük yüklenmesi, yük üzerine veya araç dışına yolcu bindirilmesi,
- g) Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, güürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- h) Yükün, her çeşit yolda ve yolun her eğiminde dengeyi bozacak, yoldaki bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar hâsil edecek şekilde yüklenmesi,
- i) Sürücünün görüşüne engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakaları, ayırım işaretleri, dur ve dönüş ışıkları ile yansıtıcıları örtcek şekilde yüklenmesi,
- j) Çeken ve çekilen araçlarla ilgili şartlar ve tedbirler yerine getirilmeden araçların çekilmesi, Yasaktır.

Gerekli hallerde kamyon, kamyonet, römork ve yarı römorklarla yolcu veya yükle birlikte yolcu taşınabilmesine ilişkin esaslar Yönetmelikte belirtilir.

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Araçların yüklenmesi

Madde 65. — Araçların yüklenmesinde yönetmelikte belirtilen ölçü ve esaslara aykırı olarak :

- a) Taşıma sınırı üstünde yolcu alınması,
- b) Taşıma sınırı üstünde yük alınması veya taşıma sınırı aşılsın veya aşılmasın dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yüklenmesi,
- c) Karayolu yapısı ve kapasitesi ile trafik güvenliği bakımından tehlikeli olabilecek tarzda yükleme yapılması,
- d) Tehlikeli ve zararlı maddelerin gerekli izin ve tedbirleri almadan taşınması,
- e) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadan yüklenmesi, taşınması ve taşıtırılması,
- f) Gabari dışı yük yüklenmesi, yük üzerine veya araç dışına yolcu bindirilmesi,
- g) Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, güürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- h) Yükün, her çeşit yolda ve yolun her eğiminde dengeyi bozacak yoldaki bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar hâsil edecek şekilde yüklenmesi,
- i) Sürücünün görüşüne engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakaları, ayırım işaretleri, dur ve dönüş ışıkları ile yansıtıcıları örtcek şekilde yüklenmesi,
- j) Çeken ve çekilen araçlarla ilgili şartlar ve tedbirler yerine getirilmeden araçların çekilmesi, Yasaktır.

Gerekli hallerde kamyon, kamyonet, römork ve yarı römorklarla yolcu veya yükle birlikte yolcu taşınabilmesine ilişkin esaslar Yönetmelikte belirtilir.

(Bolu Milletvekili Fuat Öztekin'in Teklifi)

Yukarıdaki bentlerden (a), (c), (f), (g), (h), (i) ve (j) bent hükümlerine uymayanlar ikibinbeşyüz lira para cezası ile cezalandırılır. (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan sürücüler beşbin liradan onbin liraya kadar hafif para cezası ile onbeş günden kırk güne kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Ayrıca bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere, fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir. Bu maddenin (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan yük taşımada kullanılan taşıtlar, gerekli şartlar sağlanıncaya kadar trafikten menedilir.

Sürekli olarak mamul veya hammadde yükü naklettiren kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek veya tüzelkişilere ait işletmeler yük nakli yaptıkları araçların azamî toplam ağırlıklarını dikkate alarak yükleme yaptırmakla zorunludurlar. Buna aykırı hareket eden kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzelkişiler her araç için beşbin liradan onbin liraya kadar para cezası ile cezalandırılırlar.

Uluslararası yük taşımacılığına ilişkin konularda ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklıdır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki bentlerden (a), (c), (f), (g), (h), (i) ve (j) bent hükümlerine uymayanlar ikibinbeşyüz lira para cezası ile cezalandırılır. (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan sürücüler beşbin liradan onbin liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Ayrıca bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere, fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir. Bu maddenin (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan yük taşımada kullanılan taşıtlar, gerekli şartlar sağlanıncaya kadar trafikten menedilir.

Sürekli olarak mamul veya hammadde yükü naklettiren kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek veya tüzelkişilere ait işletmeler yük nakli yaptıkları araçların azamî toplam ağırlıklarını dikkate alarak yükleme yaptırmakla zorunludurlar. Buna aykırı hareket eden kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzelkişiler her araç için onbin liradan yirmibin liraya kadar para cezası ile cezalandırılırlar.

Ancak, ağırlık kontrolü ile tartı toleransları yönetmelikte belirlenir.

Bu madde ile ilgili belirlenen para cezalarının tamamını veya bir kısmını beş katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Uluslararası yük taşımacılığına ilişkin konularda ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklıdır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.